

Konkurrensverkets aktuella prioriteringar

Anförande av Konkurrensverkets generaldirektör Dan Sjöblom vid Konkurrensrättsforum den 15 april 2013.

Det talade ordet gäller

Tack för inbjudan att få tala här idag. Detta är mitt fjärde Konkurrensrättsforum som GD och det är ett viktigt tillfälle för dialog och diskussion bland oss som jobbar med konkurrensfrågor.

Konkurrensverkets uppgift är att arbeta för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadens aktörer. Till vår hjälp har vi ett antal lagar som vi tillämpar, i första hand konkurrenslagen och upphandlingslagarna. Vår vision lyder: "Välfärd genom väl fungerande marknader".

Jag tänker här idag göra en kortare exposé av vad vi arbetar med just nu och vad som nyligen avslutats, och sedan fokusera på några saker som är aktuella framöver och på vad som vi på Konkurrensverket kommer att lägga tyngdpunkten den närmaste tiden.

===

Jag kan inte låta bli att så här inledningsvis kommentera den dom mot Telia Sonera som Marknadsdomstolen avkunnade i fredags, även om ämnet kommer att tas upp senare under konferensen.

Jag är nöjd med att vi fått en fällande dom mot Telia Sonera. Domstolen har slagit fast att det handlar om en allvarlig överträdelse. Det är bra, även om jag ännu hellre hade att konkurrensskadeavgiften legat kvar på de 144 miljoner som Stockholms tingsrätt dömde ut. Med detta sagt är domen ändå en stark signal. De 35 miljoner som nu dömts ut är vida högre än i något tidigare missbruksärende.

Vi kommer självklart att grundligt analysera det Marknadsdomstolen skriver i sin dom. Det som står där har vi att förhålla oss till, och då tänker jag bland annat på de krav på bevisning som Marknadsdomstolen ställer. Bland annat är det viktigt att vi förstår och kan förhålla oss till det som domstolen skriver om att de velat ha ännu mer utredning för att vi "tillförlitligen" ska anses ha visat vissa fakta.

Målet mot Telia Sonera är ett av de principiellt viktigaste missbruksärenden som vi har haft att hantera. En dominerande aktör får inte missbruka sin dominerande ställning genom att tillämpa en prispolitik som utestänger konkurrenter från marknaden. Målet har tagit mycket lång tid innan vi kom till ett avslut. Alltför lång tid. Lagöverträdelsen skedde åren 2000 - 2003. Vi lämnade in vår stämningsansökan till Stockholms tingsrätt 2004. 13 år efter överträdelsen, och nio år efter vår stämningsansökan har vi nu fått ett slutligt domstolsbesked.

Det finns anledning att fundera över varför utredningar om missbruk av dominerande ställning är så tungrodda och att vi därför relativt sällan får ny praxis på området. Vi vet ju att missbruksutredningar oftast leder till både tekniskt, ekonomiskt och legalt utmanande frågor och vi måste därför vara realistiska med avseende på hur många sådana ärenden vi kan driva parallellt.

En intressant fråga är om dessa förhållanden leder till ett tillsynsunderskott och vad som i så fall skulle kunna göras för att åtgärda detta, både inom ramen för befintlig lagstiftning och genom förändrade regler. Konkurrensverket kommer under 2013 att bedriva ett arbete med att ta fram underlag till regeringen om åtgärder som kan förbättra konkurrensen i Sverige, vilket ger oss tillfälle att bland annat betrakta behovet av förbättrade verktyg i tillsynsarbetet, utöver de som nyligen föreslogs i Severin Blomstrands utredning.

===

En bransch som vi tidigare inte har bedrivit många ärenden inom är idrott. Detta har dock förändrats under senare tid. Vi har haft anledning att titta närmare på konkurrensbegränsningar vad gäller golf, bowling, gymverksamhet, ishockey och bilsport. Utöver detta har vi fått en stor mängd andra idrottsrelaterade klagomål som vi inte valt att prioritera.

Konkurrensverkets chefsjurist Per Karlsson har en egen punkt i programmet om detta senare under konferensen, så jag ska därför inte gå in i detaljerna. Men låt mig ändå slå fast hur vi ser på konkurrensproblem inom idrottens område.

Det är självklart så att marknadsvillkoren inom idrottens område ofta skiljer sig jämfört med flertalet andra branscher. Konkurrensverkets lagtillämpning är baserad på prövningar i enskilda fall och självklart beaktas då de speciella villkoren som gäller inom idrottens område. Idrotten har en viktig funktion i vårt samhälle genom att bidra till folkhälsan och gemenskap. MEN: delar av idrotts-

rörelsen har samtidigt alltmer kommit att kommersialiseras och omsätter idag miljardbelopp. Detta bidrar till att idrottsrelaterad verksamhet allt oftare omfattas av konkurrenslagens bestämmelser.

Konkurrensverket kommer att fortsätta vara så aktivt som det behövs för att skapa förutsättningar för idrottsverksamhet som bidrar till ett ökat och förbättrat utbud. Konkurrensrätten bidrar till att stärka idrotten inför framtiden, till nytta för såväl utövare som publik. Vi kommer därför att förvalta de utfall som Marknadsdomstolens dom mot svenska bilsportförbundet betyder och bidra till att höja kompetensen inom idrottsrörelsen kring vad konkurrenslagens bestämmelser innebär. Vi har en pågående dialog med bland andra Riksidrottsförbundet om detta.

Jag vill samtidigt vara tydlig med att det inte handlar om att jaga varmkorv-karteller vid juniorcuper eller om att försöka förbjuda subventionerad hallhyra för idrottsklubbar, utan om att stävja ett konserverande beteende som hämmar nya idéer och utveckling.

===

Vi intresserar oss också för bank- och finansmarknaderna på olika sätt.

Vi har bland annat ställt en rad frågor till banker och fondbolag för att undersöka vissa marknads- och konkurrensförhållanden inom bank- och finanssektorn.

Det är tre saker som vi studerar närmare inom området. För det första studerar vi bankernas inlåningsräntor, något som inte minst är intressant för de många personer som har en stor del av sitt samlade sparande just på ett inlåningskonto i en bank. För det andra så tittar vi närmare på bolåneräntorna och bankernas marginaler vad gäller dessa. Att köpa bostad är för många den absolut största affären i en människas liv och därför har en fungerande konkurrens inom detta område en stor påverkan för flertalet konsumenter. För det tredje studerar vi de fondavgifter som tas ut av kunderna för att förmedla fondsparande. En sparform som är väldigt populär i Sverige.

Senare i år kommer vi att presentera resultaten i en rapport som innehåller förslag för en bättre fungerande konkurrens inom området.

===

För ett par år sedan fick vi ett tillägg i konkurrenslagen som reglerar att offentliga aktörer inte får bedriva konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Vi förkortar detta "KOS". Innebörden är att stat och kommuner inte ska konkurrera med privata företag på ett otillbörligt sätt. Många år av utredande och diskuterande föregick de nya reglerna. Sedan bestämmelserna trädde i kraft har Konkurrensverket tagit ett halvt dussin ärenden till domstol.

Jag vet att Magnus Lindbäck senare kommer att tala om detta område, men kan inte avhålla mig från att kommentera även så här inledningsvis det första ärende av denna typ som avgjorts av Stockholms tingsrätt. Det handlar om kommunalförbundet Räddningstjänsten Dala-Mitt som, enligt Konkurrensverket, inte bör få vägra konkurrenter tillgång till ett övningsfält, Bysjön, som används i viss utbildningsverksamhet inom räddningstjänsten. Vi hade stora förhoppningar om att det ärendet skulle skapa en praxis att bygga vidare på och blev därför både besvikna och förvånade när domstolen valde att inte gå på vår linje. Vi har överklagat domen till Marknadsdomstolen.

Jag menar att det är mycket viktigt att få prejudikat från domstol som ger vägledning till kommuner och andra myndigheter om hur de får agera på konkurrensutsatta marknader. Bland annat vill vi ha klarlagt av Marknadsdomstolen hur konkurrensbegränsningskriteriet ska tillämpas i fall som rör konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet

Tingsrätten menar bland annat att vi borde redovisat de tillkommande kostnaderna om en leverantör hade haft tillgång till ett annat övningsfält än det i Bysjön. Detta trots att leverantören nekades tillträde till just Bysjön, och därmed haft svårt att visa upp en sådan kostnad.

Dessutom menade tingsrätten att andra övningsfält än Bysjön fanns att tillgå, allt från Lund till Kramfors. Men, bland annat enligt de krav som beställaren MSB, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, ställt upp så skulle anbuden i flera av upphandlingar ha förkastats om andra övningsfält erbjudits.

Just nu ligger ytterligare fyra ärenden som rör konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet och väntar på avgörande i Stockholms tingsrätt. Det handlar om kommunala Badanstalten i Strömstad som bedriver gym- och spaverksamhet i konkurrens med privata aktörer, kommunala Servicekontoret i Borås som säljer mark- och anläggningsentreprenader, kommunala Skelleftebuss som säljer beställningstrafik av busstranporter, och kommunala Mälarenergi i Västerås som säljer bredbandstjänster utanför kommunens område.

Därutöver har vi sedan regeln om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet trädde i kraft fått minst ett dussintal konkurrensfrämjande förändringar under handläggning, där alltså den offentliga aktören valt att frivilligt upphöra med ett ifrågasatt beteende eller att helt avyttra eller avbryta en konkurrenshämmande verksamhet.

Marknadsproblem som orsakas av konkurrensbegränsande offentlig verksamhet kan bero på att en kommun eller en annan myndighet ger någon form av stöd, subventioner, underskottsbidrag, inte har avkastningskrav eller liknande. I sådana fall kan orsakerna bakom konkurrensbegränsningen liknas vid någon form av statstöd. I det sammanhanget är det värt att notera att regeringen har lämnat en proposition till riksdagen (Olagligt statsstöd, Prop. 2012/13:84) som innebär

justeringar på statsstödsområdet. Bland annat föreslås att vi ska få en lag om otillåtet statligt (och kommunalt) stöd och en skyldighet att kräva tillbaka olagligt utbetalt stöd.

===

En presentation av Konkurrensverkets prioriteringar är naturligtvis inte komplett utan kommentarer om tillsynen över offentlig upphandling. Under 2012 förde vi i inte mindre än 24 fall frågor om upphandlingsskadeavgift till förvaltningsrätter i Sverige. Vi fick 27 domar i första instans och två från Kammarrätt. Bland de ärenden som vi har fört till domstol var hälften obligatoriska och andra hälften sådana som vi själva valt att prioritera. Ambitionen är att vi genom våra ärendeprioriteringar ska bidra till att stävja konkurrensnedvridande upphandlingsbeteenden och även att stärka synen på offentlig upphandling som en strategiskt viktig funktion hos upphandlande myndigheter.

Konkurrensreglerna och reglerna för offentlig upphandling bygger på olika lagstiftning. Samtidigt kan jag notera att dessa frågor möter varandra genom att de båda ytterst handlar om att upprätthålla fungerande marknader där konkurrens ska råda.

Konkurrensverket har uppmärksammat att det finns problem när det gäller att tillämpa möjligheten att utesluta anbudsgivare som man upplever som oseriösa från att delta i en offentlig upphandling. Detta verkar särskilt gälla i vissa branscher. Det handlar särskilt om möjligheten att förkasta anbud på grund av onormalt låga anbudspriser, något som i sin tur kan vara ett resultat av att företaget inte fullgör sina skyldigheter vad gäller betalning av skatter och sociala avgifter.

Under den gångna vintern har vi på Konkurrensverket drivit ett projekt för att få mer kunskap om hur mutor, annan korruption, användande av svartjobb, skattesmitning, anbudskarteller och andra otillåtna eller oetiska påtryckningsmedel används för att påverka offentliga upphandlingar. Vi räknar med att kunna redovisa resultat från detta arbete under Almedalsveckan i början av juli i år, där vi för övrigt deltar som arrangör för första gången.

När det gäller att komma tillrätta med den här typen av problem som berör andra rättsområden än de som Konkurrensverket förfogar över, men som ändå påverkar konkurrensen så har vi ofta utbyte med andra myndigheter. Det handlar i detta fall om till exempel Polisen, Skattemyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Riksenheten mot korruption.

===

Alla typer av samarbeten mellan företag är inte automatiskt förbjudna enligt konkurrensreglerna. Tvärtom kan konkurrensen stärkas av att till exempel nystartade och små företag samarbetar och bjuder de stora och etablerade på

motstånd. Detta är dock inte utan problem. Till exempel i samband med offentliga upphandlingar finns möjlighet för leverantörer att samarbeta under vissa förhållanden. Vi får många frågor om detta till Konkurrensverket, och vår erfarenhet är att de ibland avstår från att samarbeta och att lägga anbud, eftersom de inte vågar. Det leder ju då till att det blir mindre konkurrens om kontraktet ifråga.

För att ge stöd och råd till företag, främst då mindre företag, som vill samarbeta inför upphandlingar, men också till upphandlare som vill ha stöd när de läser anbud, så kommer Konkurrensverket inom kort att publicera en interaktiv vägledning på vår webbplats. Här är det meningen att leverantörer ska kunna testa om just deras planerade samarbete är förenligt med upphandling- och konkurrensreglerna. Givetvis kommer användarna att vara helt anonyma. Med hjälp av vägledningen ska de kunna se om ett tänkt samarbete är förbjudet, om det är tillåtet, eller om det kan ligga i en osäker gråzon.

Tanken med vägledningen är att ge stöd och råd så att fler små företag vågar samarbeta. Fler företag bör ha möjlighet att få del av de 500 miljarder kronor som kommuner, landsting och staten varje år köper varor och tjänster för.

===

Konkurrensen i Sverige kan och ska ständigt utvecklas. I slutet av året kommer vi som resultat av ett regeringsuppdrag att publicera en rapport där vi lägger särskilt fokus på några områden där vi har noterat konkurrensproblem. Utöver potentiella förbättringar av vår generella verktygslåda kommer vi bland annat att titta närmare på fyra områden:

- **Bygg och bo.** Ett område som berör alla konsumenter. Är det sant att det tar längre tid och är betydligt dyrare att bygga bostäder i Sverige än i andra länder? Vi tänker titta på förutsättningarna för nya företag att ta sig in på marknaden. Hur kan etableringströsklarna sänkas? Vilka faktorer styr de långa ledtiderna för byggande och för marktilldelning? Är tillämpningen av nationella standarder för byggmaterial och annat ändamålsenlig?
- **Drivmedelsmarknaden.** Även detta är ett område som berör många konsumenter i Sverige. En klassisk oligopolmarknad som vi får många frågor och synpunkter om. Här ska vi bland annat titta närmare på pris-sättning, förutsättningar för priskonkurrens och nyetablering.
- **Statligt tandvårdsstöd.** Inom tandvården finns det ett referensprissystem. Vi ska titta närmare på dess utformning med den underliggande frågan om det på grund av nuvarande utformning kan leda till minskad priskonkurrens.

- **Konkurrensneutralitet.** Det handlar om de lägen där offentliga aktörer verkar på konkurrensutsatta marknader. Staten och kommuner driver ofta säljverksamhet i direkt konkurrens med privata företag. Viktiga frågor som sannolikt kommer att finnas med är om erfarenheterna kan sägas peka på att reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet behöver stärkas, liksom frågor om ägarstyrning av statliga och kommunala bolag.

===

För några veckor sedan presenterade regeringens utredare, justitierådet Severin Blomstrand, sitt betänkande "Effektivare konkurrenstillsyn" (SOU 2013:16). I kort-het lägger utredaren förslag på tre områden:

"Stoppa klockan" vid utredningar av företagskoncentrationer. Vid förvärvs-prövningar har Konkurrensverket 25 arbetsdagar på sig innan ett beslut måste fattas. Då är det av största vikt att företagen som är föremål för prövning snabbt levererar in de handlingar och uppgifter som Konkurrensverket anser nödvän-diga för att kunna ta ställning till förvärvet.

Genomförs utredningens förslag kan vi "stoppa klockan" och förlänga utred-ningstiden i väntan på att efterfrågade handlingar presenteras från förvärvs-parterna. Det skulle stärka våra möjligheter att hålla hög kvalitet i våra utred-ningar, och det innebär samtidigt att företag som vill genomföra en koncentration inte kan hindra oss i vårt arbete utan att samtidigt själva drabbas av förlängd utredningstid.

Kölappssystem inom eftergiftsprogrammet. Företag som deltar i en otillåten kartell kan få eftergift och helt slippa påföljd om företaget är först och kan pre-sentera bevis som leder till att kartellen kan avslöjas och tas till domstol. Men bara ett företag kan komma i fråga. Nu vill utredaren ha ett kölappssystem så att ett företag kan vara först att anmäla sig, men sedan ha möjlighet att få återkomma med nödvändig bevisning och dokumentation. Om ett annat företag därefter ansöker om eftergift så är det ändå den som fått kölappen först som har förtur.

Om regeringen och riksdagen ställer sig bakom utredarens förslag kan det för-hoppningsvis leda till ökad kapplöpning om att få eftergift. Detta kan i sin tur medföra att fler företag tidigare överväger att ta steget och ansöka om eftergift, vilket i sin tur bidrar till att göra förekommande karteller mindre stabila.

Säkring av bevis vid platsundersökningar. Jag är nöjd med att utredaren nu vill ha regler som säger att hårddiskar och annat digitalt material kan genomsökas i Konkurrensverket lokaler i jakt på bevis. Det är alltid bra om det finns tydliga riktlinjer som inte ger utrymme för diskussioner som riskerar att hindra eller för-droja våra utredningar.

Vi kommer i samband med vårt remissvar att närmare granska och kommentera de förslag som utredaren presenterat. Men jag skulle redan nu ändå vilja säga att utredarens förslag inom respektive område bidrar till bättre möjligheter att genomföra snabba utredningar av hög kvalitet. Det leder till ökad rättssäkerhet och effektivare rättsprocesser och det kommer alla parter på sikt att tjäna på.

Efter remissarbetet kan utredningens förslag i bästa fall leda till en proposition och riksdagsbehandling under kommande vinter, vilket skulle kunna innebära att vi får en uppgraderad konkurrenslag någon gång under 2014.

Som jag tidigare berört kommer vi dessutom att betrakta Konkurrensverkets behov av förbättrade verktyg i tillsynsarbetet från en bredare utgångspunkt. Ett av underlagen inför det arbetet kommer att vara den nordiska rapporten med titeln "En vision för konkurrenspolitiken – med blicken mot 2020".

Kopplingen till vår verktygslåda är att vi i denna rapport har tillgång till en jämförelse med EU-kommissionen liksom med övriga nordiska konkurrensmyndigheter som ger vid handen att det svenska processuella regelverket skulle kunna förstärkas väsentligt. Ett exempel är omfattningen av konkurrensmyndighetens egen beslutanderätt. Ett annat är sanktionsmöjligheter gentemot företag som inte efterkommer konkurrenslagens processuella regelverk, eller till och med obstruerar tillsynsarbetet.

===

Det är i år 20 år sedan Sverige fick en konkurrenslag av modernt snitt. Vi gick från missbrukslagstiftning till förbudslagstiftning. Vi var väl förberedda när Sverige gick med i EG (EU) två år senare. Det har varit en spännande resa. De första åren med den nya lagen ägnade Konkurrensverket mycket tid åt att hantera frågor om undantag och icke-ingripandebesked. Jakten på karteller och missbruk av dominerande ställning hamnade i bakgrunden de första åren. Sedan förflyttades fokus alltmer till kartell- och missbruksjakt, och det inte minst när möjligheten till förhandsbesked togs bort 2004. Vi har också fått möjligheten att ge eftergift från påföljd för de företag som väljer att lämna en kartell och samarbeta med oss på Konkurrensverket. Vår verktygslåda har förstärkts genom åren.

Den moderna konkurrenslagstiftning vi fick för 20 år sedan har varit bra för företagen, för konsumenterna och för samhället i övrigt.

En sak som förändrats under åren är betydelsen av ekonomisk analys i utredningsarbetet. Det gäller särskilt i prövningar av företagskoncentrationer och i missbruksärenden, men även i kartellutredningar. Dessa analyser har visat sig vara till stor hjälp i arbetet att bevisa hur beteenden eller förhållanden påverkar konkurrensen.

Jag är för min del övertygad om att användandet av ekonomisk analys kommer att vara stort även i fortsättningen, och kan kanske komma spela en ännu större roll i framtiden. Jag kan till exempel nämna att vi på OECD-nivån, där Konkurrensverket för övrigt är mycket aktivt, arbetar med ett projekt som ska belysa möjligheterna att i ekonomiska termer mäta och utvärdera nyttan av konkurrens- lagstillämpning. De metodologiska utmaningarna här är betydande. Icke desto mindre görs sådana uppskattningar periodiskt av många ledande konkurrens- myndigheter.

= = =

Konkurrens är ett medel – inte ett mål i sig. Konkurrens är ett sätt att nå effektiva marknader, att uppnå största möjliga nytta för konsumenter, kunder och skatte- betalare.

För en dryg månad sedan hade jag glädjen att presentera en framåtsyftande över- syn av konkurrenspolitiken och konkurrenslagstillämpningen i de nordiska länderna. I en gemensam nordisk rapport från konkurrensmyndigheterna har vi studerat hur det förhåller sig i respektive land. Vi har jämfört och tittat på skill- nader och likheter. Och inte minst blickar vi framåt och pekar ut de utmaningar som ligger framför oss under det kommande decenniet.

Konkurrenspolitiken spelar en stor roll när det gäller att öka effektivitetet och innovationskraften i ekonomin. Detta skapar i sin tur förutsättningar för tillväxt och ger oss bättre möjligheter att hantera de utmaningar som våra nordiska väl- färdstater står inför i framtiden, t.ex. i form av en åldrande befolkning.

Tre områden vill jag särskilt peka på som möjligheter för konkurrenspolitiken framöver: Bidra till tillväxten, förbättra innovationsklimatet, och bidra till ökad kvalitet och effektivitet i de offentliga upphandlingarna.

Det internationella arbetet är en självklar och integrerad del av Konkurrensverkets dagliga arbete. Inom ramen för ECN-nätverket (European Competition Network), som består av alla EU:s konkurrensmyndigheter, pågår ständigt ett utbyte av information av olika slag som hjälper oss att bedriva jakt på karteller och mark- nadsmissbruk mer effektivt.

Vi deltar även i OECD, ICN (International Competition Network), Unctad (FN:s konferens för handel och utveckling) och andra internationella fora för att lära av varandra och på sikt få mer effektiva konkurrensregler både här hos oss och på andra håll i världen.

Ett konkret exempel på hur vi arbetar internationellt är det projekt vi driver i Georgien. Sedan en tid samarbetar vi, via biståndsmyndigheten Sida, med vår georgiska systemmyndighet. Avsikten är att vi ska ge råd och stöd som leder till en effektiv konkurrenslagstiftning, och till ett effektivt tillsynsarbete.

== =

Valfrihet, särskilt inom vård och omsorg, är en fråga som har diskuterats intensivt under senare år. Konkurrensverket är tillsynsmyndighet över lagen om valfrihetssystem, och vi har under senare år sammanställt flera rapporter om detta. Det handlar om det obligatoriska valfrihetssystem som finns inom primärvården, och det frivilliga på kommunal nivå som främst berör hemtjänsten.

Under förra året fick Konkurrensverket över 1 100 tips, information och klagomål av diverse slag. Det är företag, myndigheter, organisationer eller konsumenter som av någon anledning känner att de har upplevt någon form av konkurrensproblem. Att så många vänder sig till oss visar att de känner ett starkt förtroende för myndigheten. De litar på att vi har viljan och kraften att ta oss an och värdera och analysera deras problem.

Att kunna svara upp mot ett sådant förtroende är viktigt. Till hjälp i den uppgiften har vi en mycket engagerad och kompetent personal, en verktygslåda som består av olika lagar och riktlinjer, olika policydokument som talar om hur vi ska arbeta i olika situationer, och en uttalad värdegrund som tagits fram bland personalen på myndigheten. Värdegrunden innebär att vi strävar efter att våra intressenter ska uppleva oss som kompetenta, att vi arbetar resultatriktat och att vi upplevs som respektfulla. Om vi lyckas i denna ambition ska avgöras av andra. Från vår sida kommer vi att anstränga oss för att nå dit.

För att på ett rättssäkert sätt kunna hantera de tips och synpunkter som kommer in till oss har vi en fastlagd prioriteringspolicy som tydligt talar om efter vilka kriterier vi arbetar efter. Av prioriteringspolicyen, som finns att läsa på vår webbplats, framgår att vi väger in följande faktorer när vi går från tips till utredning:

- **Hur allvarligt problemet eller företeelsen är.** Här ser vi särskilt allvarligt på till exempel prissamarbete, marknadsdelning, utestängande maktmissbruk, otillåtna direktupphandlingar och konkurrensbegränsade offentlig säljverksamhet.
- **Hur viktigt det är att få ett vägledande avgörande.** Att skapa rättspraxis ger viktig vägledning åt aktörer på marknaden.
- **Om någon annan myndighet eller aktör är bättre lämpad att agera i frågan** eller om den bättre tas om hand med hjälp av ett annat regelverk.

Dessutom väger vi in om överträdelsen är en upprepning av tidigare beteenden, om den omfattar hela eller delar av den svenska marknaden, eller om den har ett allmänt intresse till exempel rör ett stort konsumentkollektiv.

I väldigt många fall behöver vi inte inleda en formell utredning och gå till domstol för att konkurrensproblem ska rättas till. Vi får ofta information om eventuella lagöverträdelser, och vi börjar ofta med att hämta in översiktlig kunskap om det aktuella fallet eller marknaden. Redan i detta skede, när vi ställer inledande frågor till aktörer på marknaden, uppmärksammas de på att de kanske befinner sig i lagens gränstrakter. Vissa ändrar då genast sitt beteende och så kan det konkurrensproblemet vara undanröjt.

När företag, kommuner, myndigheter eller andra aktörer blir medvetna om hur konkurrensreglerna och upphandlingsreglerna ser ut så är de ofta snabba att anpassa sig. Vår ambition är att undanröja konkurrensproblem och felaktigheter i offentlig upphandling – inte att sätta rekord i antalet domstolsärenden. Men – och det vill jag säga med eftertryck: Vi drar oss inte för att löpa linan ut i de fall där vi ser lagöverträdelser.

Tack för uppmärksamheten!